

Antero Laukkanen kd ym.

Kirjallinen kysymys päätöksenteon ja lainvalmistelun avoimuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Julkisuusperiaate merkitsee oikeutta saada tietoja viranomaisten toiminnasta. Julkisuusperiaatteen mukaisesti jokaisella on oikeus saada tieto viranomaisen julkisesta asiakirjasta. Tätä oikeutta voidaan perustuslain 12 §:n 2 momentin mukaan rajoittaa vain välttämättömistä syistä ja vain lailla. Julkisuusperiaatteen mukaista tiedonsaantioikeutta toteutetaan yleislailla, viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetulla lailla (621/1999, jäljempänä julkisuuslaki). Vastaavasti hyvään hallintoon katsotaan usein myös kuuluvan julkisuusperiaate ja hallinnon avoimuus.

Valtioneuvostossa toimii epävirallinen sateenkaariyhteistyöverkosto. Jätin aiemmin kirjallisen kysymyksen valtioneuvostossa toimivan sateenkaariverkoston asemasta ja oikeutuksesta toimia valtioneuvoston vaikuttajaelimenä ja käyttää julkisia resursseja. Kysyin ministeriltä, mitä hallitus aikoo tehdä lisätäkseen läpinäkyvyyttä valtioneuvostossa toimivan sateenkaariyhteistyöverkoston asemasta ja oikeutuksesta toimia valtioneuvoston sisällä ja mitä hallitus aikoo tehdä yhdenvertaisuuden lisäämiseksi suhteessa muihin vähemmistöihin, eturyhmiin, potilasryhmiin ym., jotta myös niiden oikeuksia ajamaan perustetaan valtioneuvoston sisäinen verkosto. Täysin en saanut esittämiini kysymyksiin vastauksia, sillä pyysin ministeriltä vastauksia verkoston toiminnan avoimuudesta ja sen hallinnollisesta luonteesta sekä tietoja erilaisten etujärjestöjen yhdenvertaisesta asemasta, en niinkään tietoja verkoston käsittelemästä substanssista tai edistämistä tavoitteista, joihin ministerin vastaus keskittyi.

Edelleen peräänkuulutan tämän verkoston toiminnan läpinäkyvyyttä. Miksi valtioneuvostossa toimii epävirallinen verkosto, joka näyttää vaikuttavan suoraan hallituksen ajamiin lakihankkeisiin ja niiden valmisteluun, mutta sen kokoonpanosta ja toiminnasta ei ole tietoa esimerkiksi valtioneuvoston sivuilla? Julkisuusperiaatetta noudatellen tulisi tämänkin verkoston kohdalla julkaista tiedot mukana olevista tahoista ja henkilöistä sekä heidän pätevyyksistään ja tiedot siitä, toimiiko mukana esimerkiksi lakimiehiä. Vastaavasti yleisesti tapana on ollut, että hallitus pyytää hallituksen esitysluonnosten valmistuttua lausuntoja muun muassa alan järjestöiltä, mutta nyt jää epäselväksi näiden järjestöjen rooli ja vaikutus lainvalmistelutyöhön jo ennen lausuntopyyntöä. Vastaavasti neuvottelukunnat ja muunlaiset valtioneuvoston kanssa yhteistyötä tekevät parlamentaariset työryhmät ovat usein virallisesti nimettyjä ja niiden tehtävä on julkisesti määritelly, toisin kuin tämän verkoston kohdalla. Koska nyt kyseessä olevassa ryhmässä toimii useita eri ministeriöiden virkamiehiä, tulisi olla myös tiedossa, toimivatko virkamiehet tässä verkostossa työajalla ja onko toimintaan tällöin myös budjettia.

Kirjallinen kysymys KK 537/2020 vp

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisesti Suomeen säädetään avoimuusrekisteri parlamentaarisen valmistelun pohjalta kansalaisyhteiskuntaa kuunnellen. Lain tarkoituksena on päätöksenteon läpinäkyvyyden parantaminen ja sitä kautta epäasiallisen vaikuttamisen torjunta sekä kansalaisten luottamuksen vahvistaminen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Onko sateenkaariyhteistyöverkoston perustamisessa noudatettu julkisuusperiaatetta,

miksi verkoston toiminnasta on vähän tietoa saatavilla,

toteutuvatko verkoston toiminnassa hallitusohjelmaan kirjatun avoimuusrekisterin tavoitteet,

miten toimintaan osallistuvien virkamiesten työpanos on budjetoitu ja

ovatko erilaiset etujärjestöt yhdenvertaisessa asemassa, kun tarkastellaan heidän mahdollisuuksiaan vaikuttaa heitä koskeviin lakihankkeisiin?

Helsingissä 29.6.2020

Antero Laukkanen kd
Peter Östman kd
Sari Essayah kd
Sari Tanus kd
Toimi Kankaanniemi ps
Mika Niikko ps
Vilhelm Junnila ps
Päivi Räsänen kd